

**Sint Jozefkoor Helmond
1922 - 2022**

CLASH OF TIMES

Zondag 6 November 2022

St. Jozefkerk - Helmond

100 jaar "Cantate Domino canticum novum"

CLASH OF TIMES

*Waarbij in grote stappen over de tijdbalk wordt bewogen,
oude tijden herleven, ja, zelfs tijdperken botsen
en verleden, heden en toekomst in een bespiegelend
openings- en slotgedicht met elkaar verbonden worden*

m.m.v.

Jo Hennen - cello & saxofoon

Leontain van Lieshout - orgel

Sint Jozefkoor o.l.v. Jos Leenen

Capella Musica Sacra o.l.v. Jo Hennen

Koperensemble van de koninklijke stadsharmonie Phileutonia

o.l.v. Esther Warmerdam

Jos Leenen - gedichten

PROGRAMMA

1. Openingsgedicht

In aeternum cantabo, in eeuwigheid zingend (J. Leenen)

*Spoken Word door Jos Leenen
met cello-improvisatie van Jo Hennen*

2. Uit het Vesperale van Margriet van Cortenbach

Handschrift uit 1536 voor de vespers en completeen; in Helmonds bezit

Hymne: Veni Creator Spiritus

Kom Schepper, Heilige Geest
(Helmondse variant)

Hymne: Ave maris stella

Gegroet sterre der zee
(Helmondse variant)

Hymne: Pangimus cantu Catharina

Laten we Catharina bezingen
(eigen aan het Helmondse vesperale)

Elk nog te ontdekken vesperale met dit gezang (tot nu toe 10 handschriften) duidt op de herkomst van het klooster van Onze-Lieve-Vrouw in de Hage in Helmond. Het is geschreven door Petrus Mans, rector van het klooster van 1514 tot 1543. (zie afb. titelpagina)

Sint Jozefkoor o.l.v. Jos Leenen

3. Bewerkingen van muziek uit de 16de eeuw

O sacrum convivium

O heilig gastmaal
(lied ter ere van het H.Sacrament)
Thomas Tallis 1505-1585

Matona, mia cara

Mijn lieve, schone dame
(liefdeslied)
Orlando di Lasso 1532-1594

The Earl of Oxford's March

De overwinning op de Armada
(instrumentale compositie van Byrd)
William Byrd 1540-1623

*Koperensemble van de koninklijke stadsharmonie Phileutonia
o.l.v. Esther Warmerdam*

4. Over majeur en mineur en de modi in het gregoriaans

Altijd is Kortjakje ziek in 4 toonsoorten

in majeur, mineur en vervolgens
in de 5de en de 3de gregoriaanse modus
waarmee de ziekte van Kortjakje hoorbaar toeneemt

Liberator meus

een gedeelte van een gradualegezing
in de 3de modus

Sint Jozefkoor o.l.v. Jos Leenen

5. Ontwikkeling naar meerstemmigheid

Communio van Pinksteren: Factus est repente

Plotseling kwam uit de hemel een gedruis

Gregoriaans was en bleef eenstemmig. In de volksmuziek kon vrijelijk geëxperimenteerd worden. Het zingen in octaven (M/V), het aanhouden van grondtonen en dominante tonen en later het zingen in parallellen en tegenbewegingen maakten de weg vrij naar een ontluikende meestemigheid. Toen vanaf het jaar 1000 muziek voor het eerst op de notenbalk werd vastgelegd, ontstond daarmee de mogelijkheid tegenstemmen te componeren. De meestemigheid was geboren. Overigens boden de kathedralen met hun rijke akoestiek en dus vertraging van het geluid op een natuurlijke wijze en onbedoeld soms de sensatie van meerstemmigheid. In het gezongen voorbeeld wordt de grondtoon aangehouden, te vergelijken met de bourdontoon van de doedelzak.

Sint Jozefkoor o.l.v. Jos Leenen

6. Meerstemmige zang in de 16^e eeuw

If ye love me

Als u Mij liefhebt

(evangelie van Johannes)

Thomas Tallis 1505-1585

Mass for three voices: Kyrie

William Byrd 1540-1623

Capella Musica Sacra o.l.v. Jo Hennen

7. Herleven van individuele improvisatie St. Jozefschool 1930-1970

Bij improvisatie worden universele wetmatigheden spontaan toegepast. Als die wetten innerlijk doorvoeld zijn, dan kun je er vrijelijk mee omgaan. Er komt pas iets uit als er iets inzit. Daarom noemt men het uiting. Je durven binden geeft vleugels, maakt vrij. Dan wellen ter plekke eindeloos melodieën op. Theo Driessen als onderwijzer aan de St. Jozefschool beschouwde de improvisatie als bekroning van de muzikale vorming aan schoolkinderen. Het kunnen improviseren toonde aan dat al het voorafgaande eigen gemaakt was en werkelijk doorleefd. Sinds hun lagere schooltijd op de St. Jozefschool hebben onze koorleden nooit meer op deze wijze geïmproviseerd. Tot voor kort. En wat bleek? Zolang je maar niet nadenkt, werkt het nog steeds. Als je overgeeft, dan stellen vertrouwde patronen je in staat om eindeloos te variëren. Jong geleerd is oud gedaan.

Ter illustratie laat het koor een aantal universele wetmatigheden of patronen horen in de re-modus.

Kop: inleiding (intonatie); van grondtoon naar de centrale toon
(dominant)

Staart: slot (cadans); van dominant naar grondtoon

Mogelijkheden: het omspelen van de dominant en grondtoon

lange noten

herhalingen

sequenzen: herhalingen maar dan hoger of lager

omkeringen

sprongen

Om tot een volledige melodie te komen wordt tussen kop en staart het lijf geplaatst (tenor).

**Individuele improvisaties van volledige melodieën bestaande uit
intonatie, tenor en cadens (Arc de Triomphe)**

Sint Jozefkoor o.l.v. Jos Leenen

8. Gregoriaans omspeeld met saxofoon

Completen: Antifoon Miserere en psalm 90
uit het Vesperale van Margriet van Cortenbach 1536
met improvisatie op sopraansaxofoon

Sint Jozefkoor o.l.v. Jos Leenen
Jo Hennen – saxofoon

9. Improvisatie in de gregoriaanse mi-modus

Dialoog zang en saxofoon

Jos Leenen en Jo Hennen

10. Uit het Vesperale van Margriet van Cortenbach

Hymne: Katherine collaudemus

Laten we Katherine prijzen
(Helmondse variant)

Sint Jozefkoor o.l.v. Jos Leenen

11. Slotgedicht

't Is welgedaan (J. Leenen)

Spoken Word door Jos Leenen
met orgel-improvisatie van Leontain van Lieshout

12. Samenzang door allen

Salve Regina

*inleidende orgel-improvisatie en begeleiding van
Leontain van Lieshout*

v.

S Alve Re-gí-na, * ma-ter mi-se-ri-córdi-æ, Vi-ta, dul-
cé-do, et spes nostra, salve. Ad te clamámus, éxsu-
les, fí-li- i Hevæ. Ad te suspi-rámus, geméntes et flentes
in hac lacrimárum valle. E-ia ergo, Advo-cá-ta nostra,
il-los tu-os mi-se-ri-córdes ó-cu-los ad nos convér-te. Et
Je-sum, be-ne-díctum fructum ventris tu- i, no-bis post hoc ex-
sí-li- um osténde. O cle-mens, O pi- a, O
dulcis * Virgo Ma-rí- a.

Sint Jozefkoor Helmond

1922 – 2022

Programma jubileumjaar 2022 -2023

13 oktober 2022	Herdenking 100 jaar Sint Jozefkoor (eucharistieviering)	Sint Jozefkerk
15 oktober 2022	Missa cum Multitudine Presentatie jubileumboek	Sint Jozefkerk
6 november 2022	Clash of Times	Sint Jozefkerk
5 februari 2023	Polyfonie door de eeuw(en) heen	Sint Jozefkerk
19 maart 2023	Dialogoog	Lambertuskerk
22 april 2023	Gregoriaanse Kring	Sint Jozefkerk
13 Mei 2023	Ledendag VvLL	Sint Jozefkerk
3 juni 2023	Couperin: Messe des Paroises	Lambertuskerk
September 2023	Muzikale reis	Lambertuskerk

www.sintjozefkoorhelmond.nl/aktiviteiten-jubileumjaar